



**HÖGSKOLAN VÄST**

Institutionen för ekonomi och IT  
Avdelningen för företagsekonomi

Projektarbete 7,5 hp

# Bokföringslagens påverkan på samhället

- Vad hade hänt om lagen inte fanns?

Metod och uppsats i företagsekonomi  
Vårterminen 2014

Författare:

**Therese Eriksson**

Författare:

**Madelene Hamberg Broman**

Handledare: Karin Svensson

Examinator: Bengt Kjellén

## Sammanfattning

I denna studie undersöker vi varför det är viktigt att bokföringslagen finns och vad som hade hänt om den inte fanns. Utöver aktuell litteratur har vi även intervjuat fyra yrkesmän som alla påverkas av Bokföringslagen på något sätt i sitt yrke. Vi ger läsaren en fördjupad förståelse om vad bokföringslagens innebär och beskriver vad bokföringsnämndens arbete innebär för både lagen och samhället. Genom att analysera och diskutera kan du som läsare följa vår slutsats av studien och se vad vi anser att bokföringslagen har för betydelse för samhället och vem och vilka lagen påverkar.

# Innehållsförteckning

<b>1. Inledning.....</b>	<b>1</b>
1.1. Bakgrund .....	1
1.2 Problemdiskussion.....	1
1.3 Forskningsfråga .....	2
1.4 Syfte .....	2
1.5 Definitioner av begrepp.....	3
<b>2. Metod .....</b>	<b>4</b>
2.1 Metodval .....	4
2.2 Datainsamling .....	4
2.2.1 Intervjuer .....	4
2.3 Genomförande och tillvägagångsätt .....	5
2.4 Tillförlitlighet och validitet .....	5
<b>3. Referensram.....</b>	<b>7</b>
<b>3.1 Bokföringslagen .....</b>	<b>7</b>
3.1.1 Bokföringslagens innehåll .....	7
<b>3.2 Bokföringsnämnden .....</b>	<b>9</b>
3.2.1 Bokföringsnämndens kommentarer kring Bokföringslagen .....	10
3.2.2 Värdering av varulager .....	11
3.2.3 Tidpunkt för bokföring .....	11
3.2.4 Nettoomsättning.....	11
3.2.5 Kontanta in - och utbetalningar .....	12
3.2.6 Löpande bokföring .....	12
3.2.7 Senareläggning.....	12
3.2.8 Gemensam verifikation .....	13
3.2.9 Arkivering .....	13
<b>3.3 Ekobrott.....</b>	<b>13</b>
3.3.1 Vanliga brister i bokföringen .....	14
3.3.2 Bokföringsbrott.....	15
<b>3.4 Varför ska man bokföra? .....</b>	<b>16</b>
3.4.1 Ägare och börs.....	16
3.4.2 Kreditgivare .....	16
3.4.3 Skatteverket.....	17
3.4.4 Övriga myndigheter .....	17
3.4.5 Leverantörer.....	17
3.4.6 Kunder .....	18
3.4.7 Anställda .....	18
3.4.8 Allmänhet .....	18
<b>4. Empiri .....</b>	<b>20</b>
4.1 Information om företaget som respektive respondent arbetar på.....	20
4.2 Respondenternas svar under intervjuerna .....	20
<b>5. Analys.....</b>	<b>24</b>

5.1 Bokföringslagen och Bokföringsnämnden .....	24
5.2 Bokföringsbrott.....	25
5.3 Intressenter och Samhället .....	26
<b>6. Diskussion/Resultat .....</b>	<b>29</b>
6.1 Bokföringslagen och Bokföringsnämnden .....	29
6.2 Ekobrott.....	31
6.3 Intressenter och samhället .....	32
<b>7. Slutsats.....</b>	<b>34</b>
7.1 Reflektion över studiens genomförande .....	34
7.2 Förslag till fortsatta studier.....	35
<b>8. Referenser.....</b>	<b>36</b>

# 1. Inledning

*I detta avsnitt ger vi läsaren en inledning till vårt valda ämne. Vi redogör bakgrunden till ämnen och dess problemdiskussion, syfte samt frågeställningar. Definitioner av viktiga begrepp kommer också att presenteras.*

## **1.1. Bakgrund**

Redovisning innebär att ekonomiska transaktioner summeras och sammanställs i bland annat en årsredovisning. Redovisning tillhandahåller väsentlig information som människor behöver för att kunna ta ekonomiska beslut. Redovisning har funnits under en lång tid i företag och världen över, så när började redovisningen då regleras? Det är först under de senaste hundra åren som man har börjat med att reglera redovisningen i en större omfattning. Året 1944 infördes ett krav i Sverige att man skall använda sig av revisorer i aktiebolag.

Vad bidrar då redovisning med och varför är det så viktigt med redovisning? Jo, redovisning skall bidra till en effektivare ekonomi och tanken är att man med en reglerad redovisning skall vara mycket mer effektiv än marknadslösningar. Regleringar i redovisningen utförs av staten genom att de stiftar lagar samt sätter ihop organ som behandlar de problem som kan uppstå vid redovisningen. I detta arbete kommer vi att avgränsa oss till just bokföringslagen men vår tanke är att utveckla denna studie i ett senare skede och då troligtvis fördjupa oss i den internationella redovisningen. Därför kommer vi endast att analysera bokföringslagen och bokföringsnämnden i detta arbete.

Vilka är det då som kan tänkas var intresserade av bokföringslagen och bokföringsnämnden? Vilka påverkas av dessa lagar? De vi anser borde vara intresserade utav detta är den befintliga organisationen, andra företag, investerare, långgivare, skatteverket, privatpersoner och samhället. Eftersom det är en lag som ska följas för att uppvisa ett så rättvist resultat som möjligt så anser vi att dessa borde vara intresserade av bokföringslagen. För att ta reda på vilka som påverkas kommer vi att göra intervjuer med fyra personer som påverkas av bokföringslagen i sina yrken.

## **1.2 Problemdiskussion**

För att kunna förstå vår uppsats är det viktigt att läsaren förstår innebörden av väsentliga begrepp som återkommer i vår studie. Därmed har vi valt att klargöra dessa begrepp i detta avsnitt.

Redovisning enligt oss är ett viktigt hjälpmedel för alla intressenter. Så vad händer om man inte följer de lagar, regler och praxis som existerar. Exempel på detta kan vara när en invest-

rare köper aktier i ett bolag. Investeraren använder bolagets redovisning som ett ekonomiskt beslutsunderlag. Om då bolaget har redovisat felaktigt genom att inte följa bokföringslagen och har därmed visat upp ett bättre resultat och en bättre ekonomi än vad de egentligen har. Då kan detta resultera i att investeraren förlorar pengar och därmed får också bolaget ett dåligt rykte genom att de har förskingrat sina investerare. Vi tror även att det skulle resultera i mindre skatteintäkter om företagen inte hade lagar att följa. Om bokföringslagen inte skulle funnits och företag skulle kunna göra hur de vill med sin bokföring så har vi en tanke kring att många hade valt att undvika en hög skattekostnad inom företaget och därmed sänka sitt resultat mer än vad de idag gör.

Så vad hade hänt om bokföringslagen inte fanns? Genom att analysera bokföringslagen men även bokföringsnämnden tror vi att vi kommer att uppnå en utökad kunskap inom ämnet redovisning. Utöver de kommer vi även att ta hjälp av fyra kvalificerade yrkespersoner som påverkas av bokföringslagen i sina yrken. Det gör vi för att få en bättre bild av vad bokföringslagen faktiskt innebär samt hur den påverkar olika intressenter. Det tror vi kommer att i sin tur leda oss till en ökad uppfattning om hur det svenska samhället påverkas av lagen samt vilka följder som kan uppstå om lagen inte var tvingande.

Genom att analysera bokföringslagen vill vi få kunskap om vad lagen innebär och varför det är viktigt att tillämpa den och vad konsekvenserna blir om den inte följs. Vi vill även få en fördjupad kunskap kring Bokföringsnämnden och deras arbete. Det på grund av att vi tror att det kommer att ge oss en fördjupad förståelse om bokföringslagen samt att det skapar en bra grund till vår studie. Genom att fördjupa oss i bokföringslagen och bokföringsnämnden så vill vi se om detta går att koppla till samhället. Detta för att vi tror att många människor inte tänker på att en lag som är för företag påverkar även människor i allmänhet. Så genom att granska lagen hoppas vi att kunna ta reda på om den bara påverkar företagen eller om den även spelar en stor roll hos människor i allmänhet.

### ***1.3 Forskningsfråga***

Varför är det viktigt att bokföringslagen finns?

– Vad hade hänt om den inte fanns, hur hade det påverkat företagen och samhället?

### ***1.4 Syfte***

Vårt syfte är att få en större förståelse och inblick i hur bokföringslagen påverkar olika intressenter och samhället. Vi vill genom att granska lagen förstå den bättre och därmed utöka vår kunskap kring den. För att nå den kunskapen som vi vill har vi valt att även fördjupa oss i Bokföringsnämndens arbete eftersom de tolkar bokföringslagen. Så vårt mål är att vi skall utöka vår egna förståelse kring lagen och även väcka intresse hos andra människor kring bokföringslagen och dess påverkan. Genom att sedan koppla ihop lagen med samhället och in-

tressenter så hoppas vi kunna uppnå vårt syfte och därmed inte bara själva ha fått en utökad förståelse utan även intressera andra människor till bokföringslagen och vad som händer om lagen inte följs och hur den påverkar samhället.

### *1.5 Definitioner av begrepp*

- Praxis innebär att det inte är skrivna regler men det är så det brukar hanteras (Johansson m. fl, 2013).
- Redovisningskonsult är en person som utför bokföring- och redovisningstjänster åt andra företag. Det kan bland annat vara att de registrerar betalningar och andra verifikationer, gör bokslutsunderlag samt årsredovisningar (e-conomic, 2002-2014).
- “Intressent, person som är engagerad och ekonomiskt intresserad i viss verksamhet eller visst företag” (Nationalencyklopedin, 2014).
- Kapitalallokeringen är en linje av alla möjliga kombinationer av riskfri och riskfyllda tillgångar och skapas i ett diagram. De visar vilken avkastning investerare kan göra genom att anta en viss risknivå (Investopedia, 2014.)
- Verifikationer är affärshändelser och grundmaterial i bokföringen. Man brukar säga att verifikationer i många fall är kvitton och fakturor (e-conomic, 2002-2014).

## 2. Metod

*I detta avsnitt presenterar vi studiens metodval, datainsamling och intervjuer. Vi diskuterar även om studiens validitet och tillförlitlighet och är källkritiska.*

### **2.1 Metodval**

Vårt arbete kommer att baseras på en kvalitativ metod då vi genom intervjuer kommer att tolka hur ett fåtal människor som påverkas av bokföringslagen ser på det som teorin säger. Det gör att vi kan ställa djupare frågor än om vi hade använt oss en kvantitativ metod, till exempel genom en enkätundersökning. Genom observationer och fördjupning inom ämnet så tolkar vi och bedömer slutsatsen utifrån vad respondenterna anser om ämnet (Backman, 1998).

### **2.2 Datainsamling**

Vår teoretiska referensram består av tillförlitliga webbkällor och litteratur. Genom att granska våra webbkällor så att de är seriösa genom att se till så att helheten ser bra ut samt att det finns någon att kontakta om vi skulle undra över någonting de skriver. Vi har även försökt att avgränsa våra webbkällor till organisationer och därmed anser vi att de är tillförlitliga. När det kommer till litteraturen så har vi försökt att se till att bara använda oss av litteratur som är skriven det senaste årtiondet. Empirin för vår studie består av intervjuer av personer som påverkas av redovisning och därmed bokföringslagen. Vi har valt att intervjua redovisningskonsulten, ägare av Peter Broman Redovisningstjänster AB och Peter Erixzon som är auktoriserad revisor samt ledamot i FAR. Detta för att vi skall få en djup och ökad förståelse av hur människor som har nära kontakt med redovisning i sitt yrke tycker om lagen. De har dessutom nära kontakt med företag som i sin tur är en intressent till bokföring samt att de har även kunskap om hur företag kan påverkas av lagen. Vår uppfattning är att utan bokföringslagen skulle samhället få in mindre skatteintäkter. Därför valde vi att ta kontakt med Johan Östholm som arbetar på Skatteverket i Uppsala. Det gör att vi får en tillförlitlig källa som har en mycket bra uppfattning om hur bokföringslagen kan påverka skatten och därmed samhället. När vi sökte och sammanställde studiens teori kom vi fram till att Ekobrottsmyndigheten var en mycket bra källa och en källa som vi vill få mer information av. Därför valde vi även att ta kontakt med Henrik Lundin som arbetar som ekorevisor på Ekobrottsmyndigheten.

#### **2.2.1 Intervjuer**

Vi kommer att genomföra fyra intervjuer som arbetar med relativt olika arbeten men som ändå kommer i kontakt med bokföringslagen i sitt arbete.



De svar vi får kring frågorna utav våra respondenter kommer att sammanställas och ligga till grund när vi gör vår slutsats. När vi tolkar våra intervjuer kommer vi att använda oss utav ett hermenutiskt förhållningssätt, detta genom att pendla mellan att tolka delar i intervjuerna till att sedan tolka helheten (Kvale, 1997). Om vi hade använt oss av ett positivistiskt synsätt skulle vi behöva komma så nära sanningen som möjligt, men då vi använder oss av intervjuer så har vi valt att tolka dessa och ha de till grund i vår slutsats och därför passade det hermenutiskt synsätt oss bättre (Thurén, 2007).

### ***2.3 Genomförande och tillvägagångsätt***

För att få tillräckligt med information så att vi kunde formulera givande frågor till intervjuerna läste vi flera aktuella litteraturer samt ett flertal lagar ur svenska lag. När vi sedan bestämt oss för att avgränsa oss till bokföringslagen och dess betydelse för intressenter så formulerades intervjufrågor till respondenter som kunde tänka sig att besvara dessa trots en del tidspress. När vi hade samlat in vår data så analyserade vi den och då valde vi att inte lägga respondenternas svar som en bilaga. Detta på grund av att vi inte fått jättelånga svar och därav kände vi att det var bättre om alla intervjuer låg under empirin. Vi ansåg att det skulle vara mer givande för läsaren. Sedan analyserade vi vår referensram med den empiri vi hade samlat in och diskuterade kring detta och tillslut besvarade vi våra forskningsfrågor i samband med vår slutsats kring bokföringslagens påverkan på samhället.

### ***2.4 Tillförlitlighet och validitet***

Under vårt arbete har vi bara undersökt det som vi verkligen vill veta därav är vår undersökning gjord med hög validitet. Validitet innebär att man bara undersöker det som man verkligen vill veta och ingenting annat (Thurén, 2007).

Genom att välja aktuell litteratur och teori samt hänvisa till de senaste lagändringarna så anser vi att den teoretiska referensram vi tagit fram är trovärdig. Litteraturen som Johansson m.fl (2013) har skrivit anser vi är en tillförlitlig källa eftersom den har varit med som kurslitteratur i kursen Externredovisning. Vi har antagit att kursansvarig för kursen Externredovisning har granskat litteraturen och att de tycker den är en bra källa. Vi har även varit källkritiska genom att inte ta med någon teori som inte längre är aktuell. Då vi har valt att fördjupa oss inom en lag så anser vi att det gäller att ha med den senaste informationen och inte missa någon lag som har genomgått en lagändring. Vi har även valt att använda oss utav information som Ekobrottsmyndigheten ger ut. Vi anser att det är en mycket tillförlitlig källa då de är den drivande och samordnande kraften för all ekobrottsbekämpning. De utreder bland annat bokföringsbrott och har till exempel specialutbildade åklagare samt ekorevisorer som anställda.

Vi är dock kritiska till vårt resultat på grund av att vi haft en tidsbegränsning som gjort att vi inte kunnat intervjua så många som vi velat. Det har i sin tur lett till att vi inte hunnit skapa oss en rättvis bild av vad allmänheten tycker och hur de upplever bokföringslagen. Tycker allmänheten också att det är lika viktigt som de i branschen att bokföringslagen följs och att den finns eller är det bara de i branschen som eftersträvar en så rättvisbild som möjligt av företagets resultat. För vidare studier skulle vi kunna tänka oss att intervjua fler människor med helt skilda bakgrunder för att skapa oss en så rättvis bild som möjligt om bokföringslagen och dess betydelse för samhället och näringsidkare.

## 3. Referensram

*I detta avsnitt presenteras den teori som lägger grunden för studien. Avsnittet inleds med en beskrivning kring bokföringslagen för att sedan gå djupare in på vad lagen innehåller. Efter detta beskrivs Bokföringsnämnden och deras tolkningar kring bokföringslagen. Sedan följs detta av ekobrott och förklaring till varför man ska bokföra och vilka som berörs av bokföringen.*

### 3.1 Bokföringslagen

Bokföringslagen förkortas BFL. Alla som är bokföringsskyldiga skall följa BFL:s regler. Lagen reglerar arkivering och bokföring av löpande affärshändelser. Den fastställer att bokföring skall utföras på ett sätt som överrensstämmer med god redovisningssed. En affärshändelse innebär att något sker som förändrar storleken av företagets tillgångar eller skulder. Grundregeln för den löpande redovisningen är att alla bokföringsskyldiga skall bokföra alla affärshändelser i verksamheten. Med bokföringsskyldig menas alla som yrkesmässigt bedriver en verksamhet av ekonomisk art. Fysiska personer är bara bokföringsskyldiga om de bedriver näringsverksamhet. Dock är ekonomiska föreningar, handelsbolag och aktiebolag alltid bokföringsskyldiga (Johansson m. fl, 2013).

Exempel på vad som skall fullgöras enligt BFL:

- Det skall finnas behandlingshistorik samt systemdokumentation.
- Affärshändelser skall presenteras systematiskt och i registreringsordning. Till samtliga bokföringsposter skall det även finnas verifikationer.
- De system och utrustning som behövs för att presentera räkneskapsinformation måste arkiveras. Även verifikationer och bokföringsböcker.
- När bokföringsskyldighet inträder eller när grunden för bokföringsskyldighet ändras skall balansräkning kunna upprättas (Johansson m.fl, 2013).

Bokföringslagen har utformats som en ramlag. Med det menas att lagen uppger endast gränser, den preciserar inte i detalj hur bokföringen skall skötas. Det kan förekomma förhållandevis stora skillnader i hur bokföringen faktiskt sköts i olika företag trots att ingen av företagen bryter mot lagen. Detta på grund av att bokföringslagen innehåller bara en liten del av det regelverk som omger bokförings- och bokslutsfrågor (Johansson m.fl, 2013).

Det finns dock vissa bestämmelser i bokföringslagen om hur den löpande bokföringen skall avslutas. Skall det göras med ett årsbokslut eller genom en årsredovisning? Dessa fastställs genom tre kravnivåer. Nivåerna beror på företags omsättning, antal anställda, tillgångsmassa samt juridisk företagsform (Johansson m.fl 2013).

#### 3.1.1 Bokföringslagens innehåll

Bokföringslagen är en lag som berör de personer som är bokföringsskyldiga. Lagen tar upp vilka personer som är bokföringsskyldiga och det är en juridisk person, ideella föreningar, registrerade trossambund, samfällighetsföreningar, viltvårdsområdesföreningar och fiskevårdsområdesföreningar. Efter att lagen presenterat vilka som är bokföringsskyldiga så tar man upp vad ett räkenskapsår är, sedan handlar nästa kapitel om vad det innebär att vara bokföringsskyldig, detta följer med kapitel om löpande verifikationer och bokföring. Sedan tar lagen upp hur man avslutar bokföringen vid räkenskapsårets slut. Till sist hittar man även information om hur man ska arkivera bokföringen, hur man utvecklar god redovisningssed och hur man överklagar lagen (Notisum, u.å).

Då vi redan beskrivit vilka som är bokföringsskyldiga och vad lagen handlar om så börjar vi prata om vad bokföringslagen anser om vad ett räkenskapsår är. Bokföringslagen anser att ett räkenskapsår innefattar tolv kalendermånader, och det gäller för fysiska personer, samt fysiska personer i handelsbolag samt samfällighetsförvaltade, andra företag kan tillämpa ett brutet räkenskapsår. Det går även att ha ett kortare räkenskapsår än tolv månader om det skulle vara så att man till exempel skulle lägga ned verksamheten. Ett räkenskapsår kan även förlängas men detta får vara 18 månader som längst. Om man har flera företag skall alla dessa ha samma räkenskapsår och om man vill lägga om sitt räkenskapsår ska man kontakta skatteverket om detta, men har man däremot brutet räkenskapsår inte längre vill ha detta behöver man inte kontakta skatteverket (Notisum u,å).

Så vad säger bokföringslagen om vad det innebär att vara bokföringsskyldig? Att vara bokföringsskyldig innebär att denne ska bokföra alla affärshändelser löpande, de ska se till att det finns verifikationer för alla bokföringsposter, de ska bevara all räkenskapsinformation, upprätta en balansräkning och även avsluta bokföringen korrekt. De ska även fullgöra sin skyldighet så den överrensstämmer med den goda redovisningsseden som finns. Om man har ett företag som har flera verksamheter så ska man bokföra för respektive verksamhet så man kan alltså inte slå ihop alla företags bokföring. Dock anser bokföringslagen att en bokföringsskyldig som har en gemensam verksamhet som en annan bokföringsskyldig så får dessa ha gemensam bokföring. Den svenska kyrkan får också ha gemensam bokföring trots skilda församlingar. Vidare bestämmelser är att valutan ska vara en och samma i hela bokföringen (Notisum, u.å).

När det kommer till den löpande bokföringen och verifikationer menar bokföringslagen att affärshändelser ska bokföras så snart som möjligt. Gåvor som anses ha ett lågt marknadsvärde samt som är förenade med god redovisningssed behöver inte bokföras. Kontanta in och utbetalningar i företag ska bokföras senast nästkommande arbetsdag medan andra affärshändelser ska bokföras så snart som det kan genomföras. När man sedan ska avsluta bokföringen så menar bokföringslagen att de poster som påverkar den finansiella ställningen ska bokföras på balansdagen. Bokföringslagen påvisar även att alla bokföringsposter ska ha en verifikation. Den ska innehålla: när posten har sammanställts, när affärshändelsen inträffade och vad den avser, verifikationen ska även innehålla vilket belopp och vem motparten är. Om man rättar

en bokföringspost eller en verifikation så ska det framgå vem som gjort det och när den rättades (Notisum, u.å).

Bokföringslagen talar om att bokföringen ska avslutas med en årsredovisning och den ska offentliggöras genom de bestämmelser som tas upp i årsredovisningslagen. Men för de företag som inte omfattas av de bestämmelser som framgår i årsredovisningslagen så ska de göra ett bokslut. Detta brukar gälla de företag som inte har en nettoomsättning som överstiger 3 000 000 kr. De ska kunna redovisa en resultaträkning och en balansräkning. Exakt vad ett bokslut innefattar framgår mer i årsredovisningslagen och är inget som vi fördjupar oss vidare kring. Bokföringslagen tar dock upp att det ska finnas med vilka principer de använt sig av när de värderat poster som tillgångar och skulder (Notisum, u.å).

Bokföringslagen tar även upp hur bokföringen ska arkiveras och det görs genom att man arkiverar i dokument eller i mikroskrift som kan läsas med förstoringshjälpmedel. De kan även arkivera på andra sätt men det krävs att man på något sätt ska kunna läsa eller höra det vid senare tillfälle. Arkiveringen ska arkiveras i minst sju år efter det avslutade kalenderåret och det ska vara lättillgängligt. Arkiveringen ska behållas i Sverige under den aktuella tiden men om det finns en anledning och det för förenat med god redovisningssed så får den tillfälligt arkiveras utomlands. Om det finns särskilda skäl får skatteverket lov att förstöra arkivering innan den tidsramen om sju år har fulländats. Dock får detta inte ske tidigare än fem år efter att ett räkenskap har avslutats (Notisum, u.å).

De sista två kapitel i bokföringslagen handlar om god redovisningssed och överklagande. När det kommer till god redovisningssed så menar lagen att det är bokföringsnämnden som har ansvaret för att utveckla detta och att finansinspektionen ansvarar för den när det kommer till årsredovisning för kreditinstitut samt för försäkringsföretag. Bokföringslagen tar inte upp detta på något ytterligare sätt. Överklaganden av en myndighets beslut till bokföringslagen överklagas till den allmänna förvaltningsdomstolen (Notisum, u.å).

### ***3.2 Bokföringsnämnden***

Bokföringsnämnden är en myndighet som förkortas med BFN, myndigheten är underställd regeringen. Enligt (SFS 2007:783) har bokföringsnämnden två uppgifter som de skall leva upp till.

“ 1§ Bokföringsnämnden har till uppgift att främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning.”

“ 2§ Myndigheten ska utarbeta allmänna råd inom sitt ansvarsområde.”

De på BFN skall alltså vara statens expertorgan inom redovisning och ge företag råd när det kommer till redovisning och se till att utvecklingen går framåt när det kommer till att företa-

gens bokföring samt den offentliga redovisningen använder sig av en god redovisningssed. BFN skall genom sin expertis förbättra standarden i de mindre och medelstora företagens bokföring och deras offentliga redovisning. De skall även göra så att regelverket bedöms vara lätt att följa för användarna. Detta för att det skall medföra att de administrativa kostnader för företagen kommer att minska (Westermarck, 2012).

Under 2013 kom bokföringsnämnden med nya råd angående löpande bokföring. De nya råden handlar bland annat om vilka uppgifter som skall finnas med i den löpande bokföringen. Bokföringsnämnden menar att man ska kunna utläsa av ett företags verifikationer för varje enskild bokföringspost. Det man ska kunna utläsa från en bokföringspost är registreringsordningen, redovisningsperioden, verifikationsnummer samt kontering och bokfört belopp (Bfn, u.å).

Collin m.fl (2009) menar att det finns två lagar som reglerar svensk bokföring och det är bokföringslagen och årsredovisningslagen och att båda dessa är ramlagar. Ramlagar innebär att de endast är allmänna principer om redovisning och rapportering. Därav behöver lagarna kompletteras och det gör de genom den goda redovisningsseden. Uttrycket för god redovisningssed kommer från förordet från 1976 års bokföringslag och där definierades god redovisningssed som en förekommande praxis bland en kvalitativ och representativ krets av utgivare. Med kvalitativ menar de att de måste använda god redovisningssed och vissa normer och regler inom redovisningsområdet. Med en representativ krets av utgivare menas ett visst antal företag inom samma bransch, eller av samma storlek eller som man kan sätta i samma kategori. De menar även att det finns ett normgivande organ i Sverige som hjälper till att tolka och stödja en bra kod för redovisningspraxis och detta är bokföringsnämnden.

### 3.2.1 Bokföringsnämndens kommentarer kring Bokföringslagen

Bokföringslagens relation till god redovisningssed innebär att bokföringsskyldigheten skall upprättas genom god redovisningssed. God redovisningssed gäller även när man har separata bokföringar för flera verksamheter inom ett och samma företag. Det gäller även när två företag har en gemensam bokföring, vid uppskov med den löpande bokföringen, när det enbart är kontantbokföring under ett räkenskapsår, vid utlämnade av föreskrivna uppgifter i företagets verifikationer och när man tillfälligt förvarar verifikationer utomlands. Vad är det då den goda redovisningen gör? Jo, den möjliggör för företag att frångå de lagreglerade formerna av bokföringsskyldighetens fullgörande. Mot begreppet finns det dock i BFL som kan ställa den goda redovisningsseden åt och det är den rättvisande bild som företaget måste uppvisa (Westermarck, 2012). Rättvisande bild innebär att redovisningen skall visa en så rättvist bild som möjligt, i Sverige anser man dock att man uppnår en rättvisande bild om man följer god redovisningssed så begreppet tillför inte speciellt mycket i svensk redovisning (Johansson m.fl. 2013).

Bokföringsnämndens bedömer god redovisningssed som att det i bokföringslagen inte finns några speciella bestämmelser om hur man i ett enskilt fall skall avgöra vad som faktiskt är

god redovisningssed att utföra fallet på. För att få vägledning i hur man skall agera när det kommer till god redovisningssed så får man läsa förarbeten till lagen. Men de menar att den beskrivs som en förekommande praxis hos bokföringskyldiga. Bokföringsnämnden menar det är svårt att beskriva innebörden av god redovisningssed men det är något som inte bara har påverkats av praxis och normer i Sverige utan även har påverkats från internationella organ (Westermarck, 2012).

### 3.2.2 Värdering av varulager

I 1976 års bokföringslag utgår de ifrån att värdera varulagret post för post. Alltså skall man värdera varje individuell vara. Detta kan dock vara svårt att tillämpa om man har många artiklar att värdera. Bokföringslagen accepterar då i viss mån en kollektiv värdering genom schabloniserade metoder som man använder när man ska värdera lagret. Men att använda en schablonsmässig värdering av varulager är ett undantag från lagens huvudregel (Westermarck, 2012). Dock har denna lagen flyttats till årsredovisningslagen som uppkom 1995 och behandlas därmed i den lag nu (Årsredovisnings, u.å).

Bokföringsnämnden beskriver lagens krav när det kommer till att man ska värdera varulagret post för post. De tar även upp exempel på olika schabloniserade principer, en av dessa är inkuranstrappan. Inkuranstrappan är en metod som man använder i praxis och denna metod att bokföringsnämnden inga som helst invändningar emot (Westermarck, 2012). Med inkurans menas att varulagrets värde har minskat på grund av till exempel defekter eller övertalighet. Varulagervärdering med schabloniserade principer är förenlig med god redovisningssed (Bfn, 2014).

### 3.2.3 Tidpunkt för bokföring

Bokföringsnämnden menar att en affärshändelse ska bokföras den dag efter att affärshändelsens händelse då arbete utförs i företaget. Om en affärshändelse sker på en dag före helgdag behöver man alltså inte bokföra händelsen på en helgdag utan det räcker med att man bokför händelsen nästkommande arbetsdag. Om det däremot går flera dagar mellan det att affärshändelsen uppstår och nästkommande arbetsdag bör man bokföra det dagen efter affärshändelsen ändå. De menar också att bokföringslagens uttryck där de säger att man ska bokföra affärshändelser så snart de kan ske, kan menas med att man ska bokföra det så fort som man har tillräckligt med underlag för att kunna bokföra det (Bfn, 2013).

### 3.2.4 Nettoomsättning

När det kommer till gåvor, medlemsavgifter, bidrag och liknande intäkter som inte grundar sig i någon prestation ska läggas på nettoomsättningen. Om räkenskapsåret utgör en annan tid än 12 månader menar bokföringsnämnden att nettoomsättningen ska justeras (Bfn, 2013).

### 3.2.5 Kontanta in - och utbetalningar

Bokföringsnämnden anser att det som ska räknas till kontanta in- och utbetalningar är sedlar, mynt, postväxlar, mottagna checkar, och de betalningsanvisningar som kan resultera i pengar. Exempel på betalningsanvisningar som de anger är måltidskuponger, rabattkuponger och presentkort. Detta råd gäller dock bara om företaget kan få kontant ersättning för dessa betalningsanvisningar (Bfn, 2013).

### 3.2.6 Löpande bokföring

Det som ska kunna utläsas av en bokföringspost enligt bokföringsnämnden är registreringsordning, redovisningsperiod, verifikationsnummer, kontering och bokfört belopp. Om det är en annan valuta på affärshändelsen så ska den valutan räknas om till den valuta man redovisar i när affärshändelsen utförs. Det företaget som använder sig av kontantmetoden får företaget räkna om till sin redovisningsvaluta med den kursen som användes vid betalningen. När det kommer till affärshändelser och deras dokumentation så menar bokföringsnämnden att en affärshändelse med en gemensam verifikation får lov att presenteras i en bokföringspost. Bokföringsnämnden menar även att flera verifikationer får bokföras i samma bokföringspost om man lätt kan visa vilka affärshändelser som ingår i bokföringsposten. De gåvor som bokföringslagen tar upp som har ett lågt marknadsvärde eller som är förenat med god redovisningssed menar bokföringsnämnden handlar om gåvor som är begagnade och det kan vara allt från kläder till möbler som företaget inte har tänkt att sälja vidare eller skänka bort (Bfn, 2013).

### 3.2.7 Senareläggning

Om man vill senarelägga bokföringen så får den enligt bokföringsnämnden senareläggas till 50 dagar efter det att den månaden tog slut där affärshändelsen inträffade. Detta gäller dock inte för kontanta in och utbetalningar. De företag som har en nettoomsättning på mindre än 3miljoner kronor får senarelägga till 50 dagar efter att det kvartal där affärshändelsen inträffade skett. För de företag som är ännu mindre och därmed bara har max en miljon i nettoomsättning får lov att senarelägga till 60 dagar efter att räkenskapsåret är slut. I dessa fall får dock företaget bara i normala fall ha högst 50 verifikationer och sammanlagt högst 250 affärshändelser under ett räkenskapsår (Bfn, 2013).



### 3.2.8 Gemensam verifikation

Man kan få bokföra likartade affärshändelser genom en verifikation och bokföringsnämnden menar att den bokföringsskyldiga får lov att göra det om det är återkommande affärshändelser som av praktiska skäl sammanförts till en samlingsfaktura men den får bara avse en månads period. Affärshändelser som är likartade varandra och som har skett under samma dag kan även dessa bokföras genom en verifikation. Men bokföringsnämnden menar att om företag ska få lov att göra på detta sätt så krävs det av företaget att de har ett system för att kontrollera levererade varor och utförda tjänster (Bfn, 2013).

### 3.2.9 Arkivering

Bokföringsnämnden menar att arkivering hos företag ska ske på ett betryggande sätt så att de inte kan förstöras eller förekomma. Den räkenskapsinformation som fortfarande används i företaget ska säkerhetskopieras och förvaras på ett annat ställe än där den kopierade räkenskapsinformationen finns. Företaget ska säkerhetskopiera så ofta som företaget själv anser att det behövs, detta är alltså olika från företag till företag. Det ska även finnas en arkivplan där det står vad som har arkiverats och vart detta förvaras. Företag får förvara räkenskapsinformationen tillfälligt utomlands men så snart som syftet är uppfyllt och därmed ska räkenskapsinformationen tillbaka till Sverige igen (Bfn, 2013).

## 3.3 Ekobrott

Ett ekonomiskt brott är vanligtvis ett bokföringsbrott eller ett skattebrott. Det är ungefär 90 % av anmälningarna som är av detta slag. Under 2008 anmäldes det mer än 25 000 ekonomiska brott i Sverige enligt Brottsförebyggande rådet. Det är när Skatteverket gör revisioner av företagens bokföring som de ibland upptäcker att allvarliga fel i bokföringen uppstått och därmed misstänker ett ekonomiskt brott. Ekonomisk brottslighet har mycket större mörkertal än vid annan brottslighet. Ekobrottsmyndigheten menar att det beror på att en stor del av de ekonomiska brotten inte har enskilda offer. Istället är det samhället som drabbas genom att skatteintäkterna minskas (Ekobrottsmyndigheten, 2014).

Det är enmansföretagare eller fåmansföretag som har företag med låg omsättning som är den absolut vanligast ekobrottslingen. Många gånger är de enskilda brotten på små belopp. Men "ekonomiska brott" har vissa personer som affärsidé och ibland har de personer både en laglig och en brottslig verksamhet. Dessa verksamheter är nära kopplade till varandra och planerar brott som rör sig om stora pengar. Personer som är medlemmar i kriminella nätverk är en ytterligare grupp. Att begå ekonomiska brott i en företagsform är dessa verksamheters syfte. Ett flertal av dessa personer har även kopplingar till annan grov brottslighet (Ekobrottsmyndigheten, 2014).

Ekobrottsmyndigheten har på sin webbsida ställt en fråga som besökare av sidan kan få svara på. Den lyder: Tycker du att allvarlig ekonomisk brottslighet är mer eller mindre skadlig än allvarliga våldsbrott? Resultatet av webbfrågan är att 57,5 % av 454 respondenter som ansåg att det är mindre skadlig. Det var 19 % av respondenterna som ansåg att det var lika skadlig. Mer skadlig var det 16,7 % och 6,2 % svarade alternativet vet ej (Ekobrottsmyndigheten, 2014).

När det kommer till ekonomisk brottslighet så skriver Alvesalo m.fl. (2001) om Finland där det blev en ekonomisk depression i början på 1990 talet då de hade en lågkonjunktur. Detta resulterade i bankkonkurser och därmed ökade den ekonomiska brottsligheten. Därmed införde de ett program för kontroll av ekobrott där de skapat nya lagar, nya tjänster, utbildningar och samarbete mellan myndigheter. Polisen tog även fram nya specialkurser för att utveckla sina utredningar kring den ekonomiska brottsligheten. För att få fast fler för ekobrott så har de börjat använda sig av mer tvingande åtgärder så som bland annat husrannsakan och kvarhållande av de misstänkta. De jämförde då med internationella länder och Sverige som har likartad utveckling kring ekonomisk brottslighet som Finland. I Sverige hade man på 1970 talet en utredning kring ekonomisk och organiserad brottslighet. På grund av denna händelse så utvecklades polisenheterna och de blev inriktade på just ekonomisk brottslighet och det väcktes även ett allmänt intresse kring ekonomisk brottslighet. Det var dock fram till 80-talet ett stort problemområde och först när socialdemokraterna blev invalda till regering som de började föreslå åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten. Revisorerna uttryckte dock redan på 70-talet sin kritik mot de ineffektiva kontrollåtgärder som gjordes mot ekobrott. Är dessa problem ett resultat av bristerna i den svenska ekobrottsmyndigheten? De har kallats för juvelen i kronan i de strategier som gjorts mot ekonomisk brottslighet då de är en myndighet som har särskilt ansvar för att bekämpa ekonomisk brottslighet men som även ska samordna kontrollerinsatser. Ekobrottsmyndighetens arbete fick hård kritik bland akademiker och svensk massmedia. Trots att 70% av fallen som undersöks är enkla och relativt låg nivå på så lyckas inte Ekobrottsmyndigheten kontrollera dessa. Detta anses bero på att myndigheten är såpass beroende av andra tjänstemän för olika dokumentationer och dylikt.

### 3.3.1 Vanliga brister i bokföringen

- Det saknas helt eller delvis bokföring. Även årsbokslutet eller årsredovisningen kan saknas.
- Verifikationer i bokföringen saknas.
- Bokföringen upprättas försent. Även årsbokslutet eller årsredovisningen kan upprättas försent.
- Den verkliga kontantkassan stämmer inte med bokförd "Kassa".
- Verifikationer mellan företaget och företagaren har blandat samman.
- Bokföring av de sista affärshändelserna i samband med avveckling eller försäljning av verksamheten har inte upprättats (Ekobrottsmyndigheten, 2014).

### 3.3.2 Bokföringsbrott

Bokföringsbrott begår man om man åsidosätter sin bokföringsskyldighet. Det kan man göra genom att inte bokföra affärshändelser, lämna felaktiga uppgifter i bokföringen och genom att inte spara sin räkenskapsinformation (Lagen.nu, u.å). Räkenskapsinformation skall företag spara i sju år och sex månader enligt Bokföringslagen (Bokföringsnämnden, 2014). Enligt Ekobrottsmyndigheten (2014) är bokföring av sin verksamhet ett måste. De som inte följer detta kan dömas för bokföringsbrott. Personligen ansvarig för bokföringen är den som äger företaget. Även om uppdraget har lagts ut på någon anställd eller på en redovisningsbyrå gäller det. För att kunna straffas måste bokföringen ha missköts på sätt som gör en bedömning omöjlig. Straffet gäller inte småfel utan de måste vara grövre fall. Om en person utför ett brott mot bokföringslagen så döms personen istället i enlighet med skattebrottslagen eller brottsbalken. Detta för att det inte innehåller straffbestämmelser i bokföringslagen. Om personen av oaktsamhet eller uppsåtligen åsidosätter sin bokföringsskyldighet kan denne person dömas för bokföringsbrott. En person kan då enligt brottsbalken dömas till böter om brottet är av låg grad men i värsta fall kan personen dömas till fängelse i maximalt sex år (Johansson m.fl. 2013).

År 2005 åtalades ett taxibolag för att de hade brutit mot reglerna i bokföringslagen och riskerade att dömas för att ha försvårat en skattekontroll. Taxibolaget blev åtalad för att ha brutit mot bokföringslagen genom att inte bevara körpassrapporterna i komplett skick. Åklagaren menar att körpassrapporten skall vara utformad på ett sådant sätt att företaget skall kunna göra godkända verifikationer enligt bokföringslagen. Målet dömdes genom att tingsrätten ogillade åtalet för bokföringsbrott men företaget dömdes till dagsböter för skattebrott (Karnov, u.å).

Under 2008 åtalades ett företag i Gävle som bland annat sålde korv för bokföringsbrott, grovt brott, försvårande av skattekontroll. Hen åtalades för att ha betalat ut svarta löner, inte bokfört sina inköp, de hade inte bokfört intäkter och mervärdesskatt för 2002 och 2003 och de upprättade inte samt bevarade inte verifikationer på ett sätt som ansågs vara betryggande. Rättsfallet slutade med att personen ifråga dömdes för bokföringsbrott, grovt brott enligt skattebrottslagen för försvårande av skattekontroll. För dessa brott fick han åtta månaders fängelse samt näringsförbud i tre år (Lagen.nu, u.å).

En annan person åtalades under 2009 för att ha gjort sig skyldig till bokföringsbrott. Personen ifråga hade gått in som styrelseledamot i ett bolag som skulle inrikta sig på bilvård, de disponerade över en lokal och hade inventarier men omsättningen var noll kr. Under de tre åren därefter hände ingenting i bolaget, det var bara en viss uppstartsverksamhet under det första året. Han som står åtalad för bokföringsbrottet kunde ingenting om redovisning så han hade bett sin granne om hjälp när det kom till bokföringen i företaget. Grannen hade påpekat för honom att han behövde lämna en årsredovisning men grannen hade aldrig fått de sista uppgif-

terna som behövdes för att färdigställa en årsredovisning. Han hävdar att han har känt till att man skall göra årsredovisningar för sitt företag men han visste inte att det var ett brott att inte göra en årsredovisning. Han dömdes till slut till dagsböter för bokföringsbrott (Lagen.nu, u.å).

### **3.4 Varför ska man bokföra?**

För att en företagare ska kunna styra sin verksamhet är bokföring en nödvändig information. Med hjälp av bokföringen får man ett underlag för kontroll och uppföljning av företaget. Det är inte bara företagaren själv som är intresserad av att bokföringen upprättas. Det är också utomstående, till exempel banker, leverantörer, finansbolag, aktieägare, anställda, medlemmar, konkurrenter samt myndigheter. Dessa kallas intressenter. De måste kunna lita på att informationen som de får har bokförts på rätt sätt men också att den överensstämmer med verkligheten (Ekobrottsmyndigheten, 2014). "Intressent, person som är engagerad och ekonomiskt intresserad i viss verksamhet eller visst företag" (Nationalencyklopedin, 2014). När ett ekonomiskt beslut skall tas så är redovisning ett underlag för samtliga intressenter. Dessa beslut får ekonomiska konsekvenser för enskilda aktörer i ekonomin men också för ekonomin i stora hela (Johansson m.fl, 2013).

#### **3.4.1 Ägare och börs**

När en ägare skall fatta en del beslut kan ägaren använda sig av redovisning som grund till dessa. Till exempel när det skall bestämmas hur stor aktieutdelning som skall lämnas. För ägare i börsbolag är dessutom redovisning extra viktigt. Ägare i dessa bolag saknar ofta direkt personlig kontakt med ledningen. Därmed är årsredovisningen den viktigaste källan till information om hur det går för företaget för ägaren (Johansson m.fl, 2013).

Redovisning kan även vara till hjälp när ett beslut om investering i företaget skall tas eller om företag skall köpa eller sälja aktier. Redovisningen kan då användas för att bedöma förväntad risknivå i investeringen men också för att bedöma förväntade framtida avkastning. Investorer får då reda på vilka företag som har den bästa framtida potentialen och som ger bäst avkastning. Dessa företag är de som har mest potential för tillväxt och eftersom kapitalet går till dessa företag så kommer ekonomin att kunna växa snabbare. Investorer anser att de har mindre risk att drabbas av obehagliga överraskningar om företaget lämnar en bra redovisning. Ekonomins tillväxt ökar på grund av redovisningens effekt på ekonomin på de finansiella marknaderna (Johansson m.fl, 2013).

#### **3.4.2 Kreditgivare**

Kreditgivare använder också redovisning som grund för beslut om kapital skall tillföras eller inte till företag. Många kreditavtal innehåller villkor och kreditgivarna har rätt att kräva att lånen betalas tillbaka om dessa villkor inte uppfylls. Redovisningen kan då användas för att se om ledningen agerar på ett godtagbart sätt.

De företag som har bäst potential för framtiden är de som får lån och de gör att kapitalallokeringen fungerar bättre och som i sin tur leder till ökad tillväxt i ekonomin. Med andra ord så bidrar redovisning till att kapitalmarknader fungerar bättre (Johansson m.fl, 2013).

### 3.4.3 Skatteverket

Skatteverket använder inte redovisning för att göra prognoser utan de använder redovisningen för att se vad som har hänt. Men också för att se hur stort det skattepliktiga resultatet under det förgående året har varit. De tar beslut om hur mycket skatt varje företag skall betala in och de gör de genom att samla in data från företagen. Utan redovisning skulle Skatteverkets arbete vara nästintill omöjligt (Johansson m.fl, 2013). Enligt Ekobrottsmyndigheten (2014) får inte den som inte betalar skatt på sin inkomst någon ersättning om den skulle vara föräldraledig, arbetslös eller sjuk. De anser att alla förlorar i längden på svartjobb och eftersom den största delen av den skatt som betalas går till sin kommun så är det kommunen som förlorar mest på detta. Mindre pengar kommer att gå till till exempel idrottsanläggningar och skolar på grund av att kommunen får in mindre skattepengar. De affärer och företag som redovisar inkomster och utgifter på ett mer rättvist sätt kommer att bli utkonkurrerade av oseriösa företagare menar Ekobrottsmyndigheten.

### 3.4.4 Övriga myndigheter

Statistiska Centralbyrån samt andra myndigheter baserar sin sammanställda statistik på redovisning från företag. När regeringen, riksdag och Riksbanken skall ta ekonomiska-politiska beslut används och analyseras denna statistik. När den ekonomiska politik som staten bedriver utförs fyller redovisningen en viktig funktion (Johansson m.fl, 2013).

### 3.4.5 Leverantörer

På samma sätt som kreditgivare använder leverantörer redovisning. Många leverantörer ger kredit vid försäljning dock har de ett kortare tidsperspektiv eftersom de kommer att få betalt snabbare. De använder sig även av redovisning när de ska skapa en långsiktig affärsförbindelse för att se om kunden kommer att kunna överleva på sikt (Johansson m.fl, 2013).

#### 3.4.6 Kunder

Som kund kan man vara intresserad av att skapa långsiktiga relationer. Till exempel vid köp av en bil. Kunden vill bland annat att bilföretaget skall finnas kvar i framtiden för att kunna utnyttja garantiåtaganden och kunna få service. Då kan redovisningen vara till hjälp för att utvärdera företagens överlevnadsförmåga (Johansson m.fl, 2013).

#### 3.4.7 Anställda

Innan en person påbörjar en anställning kan hen vara intresserad av företagets långsiktiga potential. Med hjälp av redovisningen kan hen bedöma företagets ekonomiska potential men den kan också vara grund till lönebud vid förhandlingar. Med hjälp av redovisning skall företagen få lättare att attrahera anställda men också kunder och leverantörer (Johansson m.fl, 2013).

#### 3.4.8 Allmänhet

De senaste åren har redovisning varit ett hjälpmedel för företagen att kunna presentera socialt och miljömässigt ansvarstagande för allmänheten (Johansson m.fl, 2013).

Det är inte alla företag som har bokfört på rätt sätt genom tiderna och ett exempel är Krueger-koncernen. De var under 1920-talet ett av de mest handlade företagen på New York-börsen. Koncernen var även noterad i Stockholm och var en mycket framgångsrik grupp av företag. Det framkom i samband med borskraschen 1929 att koncernen bland annat hade systematiskt övervärderat varulagret i redovisningen och därefter utlöstes även den så kallade Krueger-kraschen (Johansson m.fl, 2013).

Ett annat exempel är energihandelsföretaget Enron. Företaget hade en snabb tillväxt och sågs som ett innovativt företag. Under år 2000 gick aktiemarknaden ner och ekonomin blev sämre. Enron valde att i sin redovisning öka omsättningen och vinsten genom långtgående tolkningar av vissa amerikanska redovisningsregler. Dock blev konkursen ett faktum under år 2001. Ur reglerarnas perspektiv så hade alla de kontrollorgan som byggts upp för att tillse att redovisningen görs på ett riktigt sätt fallerat och de ansåg reglerarna vara riktigt oroväckande. Investorer började ifrågasätta om de verkligen kunde lita på börsnoterade företags redovisning. På grund av det låga förtroendet kan kapitalallokeringen i ekonomin försämrats och att kapitalkostnaden för företagen går upp. Detta leder vidare till att tillväxten minskar. Därmed valde amerikanska myndigheter att kraftigt öka regleringen genom att kongressen antog Sarbanes-Oxley Act. Det är en lag som framförallt reglerar revision (Johansson m.fl, 2013).

Ett annat exempel som dock bara delvis är relaterad till redovisning är finanskrisen. Antal bolån till amerikaner med låga inkomster ökade under 1990-talet. Lånen vidarebefordrades till andra enheter av ett flertal banker och detta gjordes i flera led. I slutändan var det svårt att se

vem som tog risken om bolånen inte betalades tillbaka. Under år 2007 visade de sig att fler och fler bolån inte kunde betalas tillbaka av låntagarna. Detta gjorde att ett flertal banker började få problem och under hösten 2008 gick den stora amerikanske banken Lehman Brothers i konkurs. Eftersom bankerna inte kunde veta vem som tog risken för ytterligare kreditförluster minskade förtroende mellan bankerna. Både i USA samt Europa började finansiella marknader fungera sämre. Detta problem kopplades till bland annat att det inte gick att utläsa i årsredovisningen huruvida en bank riskerade att drabbas av kreditförluster. USA samt Europa reagerade snabbt och bestämde att krav om upplysningar om vilka kreditrisker som finns skall finnas med i årsredovisningen. Hos framförallt banker gäller de ökade kraven inom redovisning (Johansson m.fl, 2013).

När det inte finns reglering kollapsar vissa marknader vilket innebär att transaktioner på marknader inte görs längre. Om det inte finns redovisningsreglering skulle det kunna leda till exempelvis att det inte är möjligt för företag att erhålla extern finansiering varken från långivare eller aktieinvestorer. Börsen i Vancouver är ett exempel. I slutet av 1980-talet fick börsen ett rykte om att det förekom mycket bedrägerier och insiderhandel. Fusket lyckades inte att förhindras av de lokala reglerarna och det ledde till att handeln på den aktuella börsen minskade under några år (Johansson m.fl, 2013).

## 4. Empiri

*I detta avsnitt presenteras kort information kring de olika respondenternas arbetsplatser och sedan presenteras svaren från intervjuerna.*

### **4.1 Information om företaget som respektive respondent arbetar på**

Peter Broman Redovisningstjänst AB bedrivs i lilla staden Lysekil. Företaget har 6 anställda och har 170 kunder som innefattar småföretag och stora företag. Peter Broman är auktoriserad redovisningskonsult.

Peter Erixzon Revisionsbyrå AB är ett enmansföretag och bedriver ekonomisk konsultation, revision samt redovisning. Peter Erixzon är auktoriserad revisor och ledamot i FAR.

Skatteverket bedriver sin verksamhet över hela landet och bevakar bland annat statens fordringar och är en förvaltningsmyndighet för fastighetstaxering, beskattning, folkbokföring samt registrering av bouppteckningar. De tar emot och granskar deklARATIONER och hanterar skatteärenden åt medborgare och företag (Skatteverket, 2014). Respondenten Johan Östholm är utbildad jurist från Uppsala Universitet.

Ekobrottsmyndigheten är en specialistmyndighet och är den drivande och samordnande kraften för all ekobrottsbekämpning. Myndigheten har specialutbildade åklagare, poliser, ekosekreterare och ekorevisorer. Deras uppgift är att upptäcka, förhindra, förebygga lagföra och utreda ekonomisk brottslighet. Varje år utreder ekobrottsmyndigheten 4 000 brott och det kan exempelvis vara bokföringsbrott. Respondenten Henrik Lundin arbetar som ekorevisor hos Ekobrottsmyndigheten (Ekobrottsmyndigheten, 2014).

### **4.2 Respondenternas svar under intervjuerna**

*Peter Broman, Peter Broman Redovisningstjänst AB. Auktoriserad redovisningskonsult och firmaägare.*

- På vilket sätt påverkas du av bokföringslagen i ditt yrke?

Jag måste hela tiden ta ställning till olika problemställningar som dyker upp från klienters sida avseende diverse redovisningsfrågor. Då måste jag ju följa lagen. Att försöka och utbilda klienter vad bokföringslagen innebär och vad de får och inte får göra.

- Hur håller Ni er uppdaterade om vad som gäller i bokföringslagen?

Vi prenumerera på diverse litteratur avseende redovisnings-och skattefrågor. Vi prenumererar på Tholin och Larsson som uppdaterar oss om nyheter inom bland annat bokföringslagen. Vi har även genom vår branschorganisation FAR. De innebär att vi har tillgång till fri frågeservice och litteratur. Vi har även fortlöpande diskussioner med samarbetande revisorer angående tillämpningar och frågeställningar avseende bokföringslagen.



- Vad skulle kunna hända om Ni inte följer den?

Vi kan bli skadeståndskyldiga gentemot våra klienter om de lider skada av vår bristande kunskap. Vårt förtroende gentemot revisorer, skatteverk, bolagsverk och banker skulle skadas om vi inte kan vårt jobb. Vi kan riskera fängelse för medhjälp för bokföringsbrott.

- Vad tror du skulle hända om ett företag inte använde sig av lagar, regler och praxis inom redovisning?

Då skulle ingen betala skatt vilket leder till bland annat en sämre välfärd i Sverige. Vi skulle inte behövas om det inte fanns. Ett företag kan komma med vilseledande information. Jag tror även att fler företag skapas dock kan de även vara negativt

- Om du fick välja en lag, regel eller praxis som du fick ta bort, vilken skulle det vara och varför?

3:12 reglerna för fåmans företagare. Den är lite invecklad, svårtolkad och inte rättvis för de som måste tillämpa lagen. Mervärdesskattelagen är väldigt svårtolkad och ställer till stora problem som medför höga kostnader för företagen att följa den.

*Peter Erixzon, Peter Erixzon Revisionsbyrå AB. Auktoriserad revisor samt ledamot i FAR.*

- På vilket sätt påverkas du av bokföringslagen i ditt yrke?

Kanske inte så mycket som man egentligen borde därför att skatterätten har en stor påverkan på bokslut och bokföring.

- Hur håller Ni er uppdaterade om vad som gäller i bokföringslagen?

Jag har lärt mig en grund en gång i tiden. De har inte hänt så mycket det senaste åren men jag går exempelvis på kurser. Jag läser informations tidskrifter. Bland annat som "balans", den ges ut av FAR. "Resultat" är en annan tidskrift. Utbyte med ekonomikonsulter genom erfarenhetsutbyte med andra revisorer är också ett sätt för att hålla mig uppdaterad.

- Vad skulle kunna hända om Ni inte följer den?

Det är åtalbart.

- Vad tror du skulle hända om ett företag inte använde sig av lagar, regler och praxis inom redovisning?

Då är de risk för felaktigt värderande av bolag och de öppnar för förskingringar och lurendrejerier. Folk kanske inte vet rätt information om företaget de säljer och köper med. Det skulle vara svårt att köpa aktier.

- Om du fick välja en lag, regel eller praxis som rör bokföringslagen som du fick ta bort, vilken skulle det vara och varför?

Oj kan inte riktigt komma på något svar på denna fråga. Som revisor styrs jag mer av aktiebolagslagen.

*Johan Östholm, Skatteverket.*

- På vilket sätt påverkas du av bokföringslagen i ditt yrke?

Jag påverkas i första hand av skyldigheten av bokföringsskyldigheten som sådan. Att det finns en bokföring hos näringsidkare och företag. Det utgör en förutsättning för att de ska kunna betala rätt skatt, arbetsgivaravgifter, och moms. Det är en förutsättning för att vi ska kunna kontrollera och se så att det har blivit rätt.

- Hur skulle Ni på skatteverket påverkas om människor inte följde bokföringslagen?

Om bokföringslagen inte efterlevs så minskar vår chans att kontrollera att rätt skatt, arbetsgivaravgifter och moms har betalats. Det skulle gynna oseriösa företagare och de som inte vill göra rätt för sig. Bokföringslagen utgör på något sätt ramverket för att se till att rätt skatt betalas. Om man fick redovisa sina intäkter, kostnader och övriga poster efter fritt tycke så skulle beskattningsprocessen dessutom bli väldigt långsam och krånglig.

- Hur kan samhället påverkas om lagen inte följs?

Samhället skulle påverkas på en rad sätt. T.ex så skulle det bidra till att snedvrیدا konkurrensen mellan företag på samma sätt som svartarbete gör. De som gör rätt för sig skulle vara tvungna att ta ut högre priser för sina tjänster än de som inte följer lagen och inte betalar de arbetsgivaravgifter, moms och skatt som de ska. Vi skulle även se större möjligheter att tvätta pengar som härrör ur kriminell verksamhet då vi inte kan kontrollera bokföringen och spåra pengarna. Samhället skulle även riskera att få mindre skatteintäkter och därmed skulle välfärden riskeras. De som gör rätt för sig skulle få betala för de som inte gör rätt för sig.

*Henrik Lundin, Ekobrottsmyndigheten*

- Hur tror du att samhället hade påverkats om företag inte behöver följa bokföringslagen?

För att svara mycket kort på den frågan så kan jag säga att om inte det fanns regler att följa när det gäller företag så finns inte möjlighet att ta ut rättvisa skatter t e x eftersom det då inte finns någon möjlighet att se vad företag och personer har tjänat. Det hade försvårat väldigt mycket för företag att göra affärer med varandra eftersom man inte känner sin motpart. Företrädare för ett säljande företag veta vilka företag man gör affärer med och se vad de har för ekonomi för att få kännedom om man kommer att få betalt för sina varor och tjänster. I dessa sammanhang brukar man säga att genom en bra redovisning i företagen får man en sund ekonomi vilket också ligger till grund för vårt välstånd i samhället.

- Vad är det vanligaste brottet som Ni möter i ert arbete?

Avsaknad av bokföringen i samband med konkurs samt att man inte upprättar en årsredovisning är nog de vanligaste.

- Vad tror Ni det beror på att just det brottet är vanligast? Är det svårt att tyda lagen?

När ett företag har dåligt med pengar så har man inte råd att betala redovisningskonsulten. I detalj kan det vara svårt att följa lagen i alla delar och det är därför man köper redovisningstjänster.

- Anser Ni att Bokföringsnämndens arbete gjort att brotten mot bokföringslagen minskat?

Bokföringsnämnden har ett betydelsefullt arbete i möjligheterna att på ett bra sätt följa bokföringslagen. De senaste vägledningarna t e x BFNAR 2013:2 och hela k-projektet är sådana exempel.

## 5. Analys

*I detta avsnitt analyseras vår referensram som vi valt att ta med för att ha som underlag till senare diskussioner och slutsatser. Analysen inleds med bokföringslagen samt bokföringsnämnden. Sedan analyseras bokföringsbrott och därefter intressenter samt samhället.*

### **5.1 Bokföringslagen och Bokföringsnämnden**

Efter att ha tagit del av bokföringslagen kan vi se att det är en lag som verkligen behövs för att företag skall kunna redovisa ett så rättvist resultat som möjligt. Men det är inte bara bokföringslagen som är anledningen till att företag gör detta utan det finns självklart en hel del andra lagar med så som årsredovisningen och IFRS. Alla som är bokföringsskyldiga skall följa bokföringslagen Johansson m.fl (2013.) Johan Östholm som arbetar på Skatteverket nämnde att även han påverkas av att företag är bokföringsskyldig, annars hade han inte kunnat bestämma rätt skatt som företagen skall betala in. Johansson m.fl. (2013) menar att bokföringslagen är en lag som reglerar bokföringen av de löpande affärshändelserna i ett företag. Bokföringslagen menar att kontanta in- och utbetalningar och andra affärshändelser händelser skall bokföras så snart som den kan presenteras. Detta på grund av att man ska kunna kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna. Enligt Bokföringslagen ska man redovisa allting som inte är gåvor med lågt värde och detta är förenat med god redovisningssed (Notisum, u.å).

Bokföringsnämnden är en myndighet underställd av regeringen och är ett expertorgan som ger företag råd om redovisning och som skall utveckla företagets bokföring (Westermarck, 2012). Bokföringsnämnden menar att kontanta in-och utbetalningar är sedlar, mynt, postväxlar och mottagna checkar. Den menar också att en affärshändelse ska bokföras en dag efter att en affärshändelse inträffat, och om detta är på en helgdag så får man bokföra nästkommande arbetsdag. De anser även att man ska tolka bokföringslagens uttryck och att man ska bokföra en affärshändelse så snart den kan ske genom att man bokför så fort det finns underlag till detta (Bfn, 2013). Bokföringsnämnden har ett betydelsefullt arbete menar Henrik Lundin på Ekobrottsmyndigheten.

Bokföringslagen menar att gåvor som har ett lågt marknadsvärde behöver inte bokföras om de är förenade med god redovisningssed (Notisum, u.å). Bokföringsnämnden däremot menar att gåvor visst ska läggas på nettoomsättningen om det inte är varor som är begagnade och som företaget inte har tänkt sälja eller skänka bort. De ska alltså bokföra gåvor om det inte är så att de är begagnade, till exempel skulle de kunna få en soffa av någon och ställa på kontoret utan att behöva bokföra detta. Men de kan inte ta emot en soffa och skänka denna vidare utan att bokföra det (Bfn, 2013).

När det kommer till hur företag ska arkivera sin bokföring så menar bokföringslagen att detta ska arkiveras genom något sätt där man kan läsa detta senare. Detta ska även arkiveras i Sve-

rige i sju år. Men bokföringslagen menar att om det finns en anledning till att det ska behållas utomlands eller att det är förenat med god redovisningssed så är detta okej (Notisum, u.å). Bokföringsnämnden menar att arkivering ska ske på ett sätt så att det inte kan förstöras eller förekomma. Om ett företag fortfarande behöver sina gamla räkenskapsuppgifter så ska dessa säkerhetskopieras. När det kommer till att förvara sin räkenskapsinformation utomlands så ska detta bara ske om det finns ett syfte med att ha informationen utomlands och så snart som syftet är uppfyllt ska detta tillbaka till Sverige. Genom bokföringsnämndens vägledning ger detta en tydligare bild av hur företagen ska göra när de funderar om de ska kunna ha räkenskapsinformationen utomlands. Om de finns ett syfte med att ha den där så får företaget alltså förvara den utomlands men så fort som syftet inte längre finns så måste de tillbaka till Sverige (Bfn, 2013).

God redovisningssed är något som uppkommer i samband med redovisning väldigt ofta. Collin m.fl. (2009) menar att den goda redovisningsseden kommer från förordet till 1976 års bokföringslag och att det inte räcker med bokföringslagen som är en ramlag utan att den måste kompletteras genom den goda redovisningsseden. Westermarck (2012) nämner att den goda redovisningsseden gör så att företag kan frångå de dagreglerande formerna av bokföringsskyldighetens fullgörande. Så vad säger då bokföringsnämnden om god redovisningssed? Jo de bedömer att det inte finns några speciella bestämmelser i bokföringslagen om hur man i ett enskilt fall ska avgöra om vad som faktiskt är god redovisningssed. De säger att man får läsa varje förarbete till de olika lagarna i bokföringslagen för att förstå vad som gäller med god redovisningssed (Westermarck, 2012).

## **5.2 Bokföringsbrott**

Ekobrottsmyndigheten (2014) har fått fram att det som vanligen brister i bokföringen är: att det saknas bokföring, det finns inget årsbokslutet eller årsredovisning. Verifikationer saknas eller så har det blandat samman mellan företag och företagaren. Bokföringen, årsbokslutet, årsredovisningen kan ha upprättas försent. Den bokförd "kassan" stämmer inte med den verkliga kontantkassan. Ytterligare en brist kan vara att det inte upprättas någon bokföring av de sista affärshändelserna i samband med avveckling eller försäljning. Bokföringslagen anser att man skall utföra bokföring på ett sätt som överensstämmer med den goda redovisningssed som finns. Följer man däremot inte denna lag så begår man bokföringsbrott enligt lagen.nu (u.å). Detta råd gäller dock bara om företaget kan få kontant ersättning för dessa betalningsanvisningar (Bfn, 2013).

Begår man bokföringsbrott kan detta resultera i att man som en näringsidkare i Gävle hamnar i fängelse samt får näringsförbud i ett antal år (lagen.nu, u.å). Därför är bokföringslagen en viktigt lag och till lagens hjälp finns bokföringsnämnden. Bokföringsnämnden finns för att som tidigare nämnt hjälpa företag med redovisningen och se så att redovisningen går framåt (Westmark, 2012). Så vad tycker då de i branschen om bokföringslagens påverkan i deras

arbete? Jo, Peter Broman som är redovisningskonsult menar att han hela tiden måste ta ställning till olika problem som dyker upp och då måste han följa lagen samt utbilda sina klienter om vad bokföringslagen innebär och vad de får lov att göra och inte göra när de bokför sina affärshändelser. Peter Erixzon som är revisor och ledamot i FAR menar dock att han inte påverkas så mycket av just bokföringslagen som man egentligen borde göra och detta anser han beror på att skatterätten har en sådan stor påverkan på bokslut och bokföring. Johan Östholm däremot som arbetar på skatteverket menar att han mest påverkas av bokföringsskyldigheten eftersom det är det som gör att företag bokför och det gör att de kan betala rätt skatt, arbetsgi-  
varavgifter och moms.

Så vad händer om man inte följer bokföringslagen? Ekobrottsmyndigheten (2014) förklarar att man kan dömas för bokföringsbrott. Även om ansvaret har gått till en anställd eller till en redovisningsbyrå så är det ägaren som är personligen ansvarig. Peter Broman, redovisningskonsult menar att de som konsulter kan bli skadeståndsskyldiga gentemot sina klienter om de skulle få ta skada av deras bristande kunskap men att de även skulle kunna hamna i fängelse för medhjälp till bokföringsbrott samt väldigt dåligt rykte i branschen. Peter Erixzon (revisor och ledamot i FAR) nämner bara att det är åtalbart medan Johan Östholm menar att om bokföringslagen inte efterlevs så minskar deras chans på skatteverket att kontrollera att rätt skatt betalas då han menar att bokföringslagen på något sätt är ett ramverk för att se till att rätt skatt betalas. Henrik Lundin hade samma åsikt om skatterna som Johan Östholm.

Exempel på olika påföljder som är ett resultat av att man bryter mot bokföringslagen kan man se genom olika rättsfall. För ett taxibolag slutade det med dagsböter när de åtalades för att inte bevara körpassrapporter i komplett skick (Karnov, u.å). För företaget i Gävle som tidigare nämndes, betalade ut svarta löner och försvårade skattekontroll det resulterade som sagt i åtta månaders fängelse och näringsförbud i tre år (lagen.nu, u.å). Ett annat exempel på hur det kan gå om man inte följer bokföringslagen är när ett företag inte lämnade in sin årsredovisning på tre år och detta resulterade i dagsböter (lagen.nu, u.å). Enligt Ekobrottsmyndighetens webbundersökning var det 57,5 respondenter som ansåg att det var mindre skadligt att utföra ett ekobrott och 19 % som ansåg att det var lika skadligt. Henrik Lundin på Ekobrottsmyndigheten menar även att avsaknad av bokföring i samband med att ett företag går i konkurs är ett av de vanligaste brotten av ekobrott. Han menar att detta kan bero på att det är svårt att följa alla lagar och om man inte har pengar så är det svårt att betala en revisor också. Alvesalo m.fl. (2001) menar dock att ekobrottsmyndigheten i Sverige har fått hård kritik från akademiker och svensk media på grund av att de inte lyckas kontrollera företagen trots att 70 % av fallen är relativt enkla. Kan det bero på ekobrottsmyndighetens arbete då att så få människor tar speciellt allvarligt på ekobrott eller är det bara människors åsikt i allmänhet som styr svaren i denna undersökning. Eller kan det kanske vara så att det är en kombination av båda som gör att det inte känns speciellt allvarligt att begå ett ekobrott.

### ***5.3 Intressenter och Samhället***

Intressenter använder redovisningen som ett underlag vid ekonomiska beslut. Johansson m.fl. (2013) tog upp ett flertal i boken Externredovisning. Ägare är ett exempel på en form av intressent och använder redovisning för att exempelvis bestämma hur stor aktieutdelning som skall lämnas. Ägare i börsbolag saknar ofta personlig direktkontakt med ledning och därför är redovisning extra viktigt för dem. Om förväntad risknivå och vilka företag som har den bästa framtida potentialen ska bedömas är redovisning ett stort hjälpmedel. Men också för kreditgivare som skall ta beslut om kapital skall tillföras till ett företag eller inte. Skatteverket använder information av redovisningen för att veta hur mycket företaget skall betala i skatt. Men också Statistiska Centralbyrån använder redovisningen menar Johansson m.fl. (2013). De sammanställer sin statistik baserat på företags redovisning. Redovisningen fyller en viktig funktion när det gäller statens ekonomiska politik. Detta på grund av att statistiken används och analyseras när ekonomiska-politiska beslut skall tas av regeringen, riksdagen samt Riksbanken. Ytterligare intressenter är leverantörer, kunder och anställda.

Hur kan då samhället påverkas om bokföringslagen tas bort? Henrik Lundin ansåg att det hade försvårat väldigt mycket för företag att göra affärer med varandra. Han menar på att företrädare för ett säljande företag skall veta vilka företag man gör affärer med och se vad de har för ekonomi för att få kännedom om man kommer att få betalt för sina varor och tjänster. I dessa sammanhang brukar man enligt Henrik Lundin säga att genom en bra redovisning i företagen får man en sund ekonomi vilket också ligger till grund för vårt välstånd i samhället. Johansson m.fl. (2013) menar på att utan reglering inom redovisning kommer marknader att kollapsa samt att det leder till minskad tillväxt.

De beskrev några exempel om vad som har hänt genom tiderna när regleringen av redovisningen har varit låg. De tog upp koncernen Kruger som ett exempel. Under börskraschen kom de fram att koncernen hade systematiskt övervärderat varulagret. Ett annat företag valde att öka omsättningen och vinsten i sin redovisning. De tog även upp finanskrisen som ett ytterligare exempel där finansiella marknader både i USA och Europa började fungera sämre på grund av inte gick att utläsa i årsredovisningen huruvida en bank riskerade att drabbas av kreditförluster. Dessa situationer ledde till att investerare hade ett lågt förtroende för redovisningen hos börsnoterade företag. Som i sin tur ledde till att kapitalkostnaden för företagen gick upp och kapitalallokeringen i ekonomin försämrades (Johansson m.fl. 2013). Även Peter Erixson (revisor) nämnde att det skulle vara svårt att köpa aktier. För människor skulle kanske inte veta rätt information om företaget de köper och säljer med. Han menar på att det finns en risk att bolag värderar felaktigt och att de i sin tur öppnar för luredrejerier och förskingringar.

Johan Östholm förklarade att de som gör rätt för sig skulle få betala för de som inte gör rätt för sig. För utan reglering kan inte de kontrollera att rätt skatt betalas. Han menar att samhället skulle riskera att få mindre skatteintäkter om inte bokföringslagen följs. Han anser att de i sin tur leder till att välfärden skulle riskeras. Även Peter Broman (redovisningskonsult) nämnde att välfärden hade blivit sämre på grund av mindre inbetalningar av skatt. Att det

skulle finnas större möjligheter att tvätta pengar samt att det skulle bidra till en snedvriden konkurrens mellan företag var två ytterligare exempel från Johan Östholm på vad som skulle kunna hända i samhället om bokföringslagen inte följs. Ekobrottsmyndigheten (2014) nämnde att oseriösa företagare kommer att konkurrera ut de företag som redovisar på ett rättvist sätt. De menade också på att alla skulle förlora på att inte betala skatt. Kommuner kommer inte kunna lägga lika mycket pengar på skolor och människor kommer inte få ersättning om de är arbetslösa, sjuka eller föräldralediga var två exempel som Ekobrottsmyndigheten (2014) tog upp.



## 6. Diskussion/Resultat

*Här diskuterar vi det resultat vi har fått fram genom vår teoretiska referensram, empiri och analys. Först inleds en diskussion om bokföringslagen, därefter bokföringsbrott och till sist en diskussion om hur intressenter samt samhället påverkas.*

### **6.1 Bokföringslagen och Bokföringsnämnden**

Genom att fördjupa oss inom bokföringslagen så har vi lärt oss att många människor kommer i kontakt med lagen av olika anledningar. Vi tror att den påverkar allt från affärsmänniskan till den som lider av en sjukdom och inte kan arbeta. Detta på grund av att det är så många faktorer som spelar in om företagen inte hade skött sin redovisning. Om bokföringslagen inte hade funnits och inte bokföringsnämnden hjälpte till att tolka lagen så tror vi att det hade resulterat i att företag hade valt att redovisa ett sämre resultat för att därmed komma undan skattekostnader. Detta på grund av att vi anser att bokföringslagen är den lag som sätter grunden i redovisningen och skulle företag redan börja göra fel vid den löpande bokföringen skulle detta i slutändan resultera i ett sämre eller bättre resultat.

Vi har efter att ha granskat bokföringslagen kommit fram till att den påverkar fler människor utan att de faktiskt är medvetna om det. En person som är sjuk och inte kan arbeta lägger förmodligen ingen större vikt vid bokföringslagen men sanningen är att om inte den hade funnits hade skatteintäkterna minskat och då även budgeten för sjukhus och bidrag till människor som behöver dessa pengar. Därav tror vi att den påverkar alla människor på ett eller ett annat sätt utan att de är medvetna om detta. Bokföringslagen anser vi lägger en bra grund för företag att redovisa rätt från början, och det är en bra lag som verkligen behövs. Dock är vi kritiska till att de i redovisningen har olika lagar, vi anser att det hade vart betydligt lättare för företagen om bokföringslagen och årsredovisningslagen var en och samma lag och bokföringsnämnden tolkade alltihop, då det hade förenklat processen för företagen att göra rätt. När vi tar upp skatten som ett resultat av bokföringslagen så menar vi att bokföringslagen lägger grunden till redovisningen och om man inte följer grunderna utan får göra som man vill så förstörs resten av processen också och därmed efter en lång process så resulterar detta i ett företags resultat och skattekostnad.

Om ett företag inte följer bokföringslagen och därmed inte gör löpande bokföring skulle det resultera i att grunden inte finns och moms (mervärdesskatt) som också är en skatteintäkt skulle blivit felaktig. Genom att företag redovisar sina intäkter och utgifter så redovisar de även momsen, och om den ingående momsen och utgående momsen är felaktig så blir det en felaktig inbetalning till skatteverket av den utgående momsen. Vilket vi anser resulterar i att bokföringslagen påverkar eventuella skattekostnader för företaget även om lagen inte behandlar skatt.

Vi tycker att bokföringslagen tar upp mycket grundläggande saker inom redovisning, den tar upp saker som löpande bokföring, när man ska bokföra sina verifikationer, gåvor, hur man ska arkivera bokföringen och även god redovisningssed. Detta är saker som vi anser är grundläggande på grund av att den löpande redovisningen är sådant som företag kommer i kontakt med var och varannan dag. Genom att granska lagen har vi fått en fördjupad förståelse mot innan vad den verkligen handlar om och vad lagen menar genom bokföringsnämndens tolkningar. När det kommer till god redovisningssed så hade vi en mycket komplex tanke kring begreppet men vi visste vad det var men inte hur man skulle använda det. Trots att vi nu fördjupat oss på både bokföringslagen och bokföringsnämndens tolkningar så tycker vi fortfarande att begreppet är mycket komplext och har en stor förståelse kring att företag tycker det är svårt att applicera i sin redovisning. Vi kan tycka att det borde förtydligas ytterligare av bokföringsnämnden så att företagen verkligen förstår vad det innebär, eftersom det finns en viss frihet när det kommer till att tolka saker men ta hänsyn till god redovisningssed om ingen riktigt förstår vad lagen menar med god redovisningssed.

Något annat vi har kommit fram till efter att ha genomfört denna granskning av bokföringslagen är att den som många andra lagar är mycket komplex och svårtolkad. När det kommer till Bokföringsnämnden så anser vi att den myndigheten har en stor betydelse för företagen. Genom att de finns så hjälper de företagen att tolka lagen och därmed hjälper de företagen att göra rätt från början. Vi anser att lagen är svårtolkad och att man kan se i många exempel tidigare i arbetet hur bokföringsnämndens arbete förtydligar och gör det lättare att förstå i många avseenden. Vi har lärt oss att deras arbete är otroligt betydelsefullt och en myndighet som verkligen behövs, inte bara för företagen, utan även för Sverige och samhället. Vi tycker att de hjälper till så otroligt mycket att det är mycket tack vare dem som Sverige får in sina skatteintäkter och som Ekobrottsmyndigheten kan stoppa ekobrott i tid. Inte för att bokföringslagen tar upp skatt utan för att de hjälper företag att bokföra rätt från början och därmed redovisar de rätt. Det är vår tanke kring bokföringsnämndens arbete, de är viktiga och betydelsefulla.

Vi hade själva inte förstått lagen om det inte vore för Bokföringsnämndens tolkningar. Men vi anser dock att de inte är så tydliga med sina olika tolkningar. Från tidigare kunskaper har vi trott att det bara var för företag att vända sig till Bokföringsnämnden och fråga saker och att det skulle vara enkelt att förstå. Men vår åsikt är att det är svårt att förstå på deras hemsida och att man måste läsa igenom en hel del olika dokument som faktiskt även dem är ganska svårtolkade. Detta tycker vi att Bokföringsnämnden kunde utvecklat ytterligare då vi lever i ett samhälle där internet och webbsidor faktiskt är viktigt. Deras sida kunde uppdaterats och utvecklats på ett sätt som gör det lättare för företagen att hitta just det som de söker på ett enkelt sätt. Deras språk kunde även skrivit med en större distans från lagens ordspråk, så att lagen blev ännu mer tydlig och gjorde att den inte kunde missförstås på något sätt.

## 6.2 Ekobrott

Många företag har som affärsidé att använda sitt företag för att kunna utföra ekonomisk brottslighet och vi tror att om bokföringslagen inte hade funnits hade de företagen ökat i antal. Vi har även fått en uppfattning om att i dagens samhälle finns det väldigt många människor som försöker lura andra människor på pengar. Olika nyhetskanaler tar ofta upp hur man kan undvika sig att bli lurad på olika sätt och att problemen ökar. 25 000 ekobrott skedde under 2008 och det tycker vi är väldigt många. Något som vi blev förvånade över var att 57,7 % av Ekobrottsmyndighetens undersökning som ansåg att ett ekobrott är inte lika skadligt som ett våldsbrott och det var bara 19 % som tyckte att det var lika skadligt. Vår uppfattning är att om en person inte tycker att ett brott inte är lika skadligt som ett våldsbrott så tror vi att den personen har lättare för att utföra ett ekobrott. Därför tror vi att om bokföringslagen inte kommer att behöva följas så kommer väldigt många människor att utnyttja detta. Vi tror att vissa företag kommer att värdera sina tillgångar felaktigt och att andra kommer att utföra penningtvätt om det finns en möjlighet till det. Vi anser att utan bokföringslagen så förenklar vi för de kriminella lagorna att utföra sina gärningar och bara den anledningen gör att vi inte skulle vilja leva i ett samhälle utan lagen.

När det kommer till ekobrott och Ekobrottsmyndighetens arbete så anser vi att det kanske är Ekobrottsmyndigheten det beror på att människor i samhället inte anser att ekobrott är så farligt som att begå övriga brott. Enligt Alevesalo m.fl. (2001) så skriver de i en artikel om att Ekobrottsmyndigheten fått kritik för att inte tar fast människor för ekobrott trots att de är relativt enkla brott som begås. Om människor trodde att de faktiskt skulle åka fast så kanske de hade tyckt att brotten var allvarligare. Vi tror att det är fler människor som begår ekobrott mot de som faktiskt åker fast för brotten. Detta grundar vi i att när det kommer till deklarationen varje år så hör man att många försöker komma på olika anledningar till att göra avdrag och få tillbaka skatt. Det är vanliga Svenssons som ägnar sig åt att deklarerar fel och det är få gånger man hört att någon åkt dit för detta. Därför tror vi att det är mycket vanligt att människor inte tar så allvarligt på ekobrott som om någon mördar någon. För ekobrott är något som en stor del människor begår, om det så är att lägga till några mil på reseersättningen på deklarationen till att redovisa ett felaktigt resultat i sitt bolag.

Dock ska tilläggas att artikeln är skriven 2001 och benämner årtionden på 90 talet och därmed är vi kritiska till att det fortfarande är så nu då artikeln är över 10 år gammal. Men det ska ändå poängteras att en nyligen gjord undersökning visar att människor inte tar så allvarligt kring ekobrott och vad det beror på. Vi tror att det beror på att många människor försöker få extra pengar oavsett om de har företag eller inte. Det är inte lätt att få fast de som begår små ekobrott och speciellt inte de människor i samhället som deklarerar felaktigt med några extra mil på sin reseersättning, vilket kan resultera i att människor inte anser att ekobrott är speciellt allvarligt att begå. Det krävs nog högre straff och mer resurser för att deras resultat på sin undersökning skall ändras.

### **6.3 Intressenter och samhället**

De företag som gör rätt för sig anser vi kan bli utkonkurrerade om bokföringslagen inte hade funnits. Detta på grund av att många vill att företaget ska se ut att gå bättre än vad de faktiskt gör. Då skulle företag kunna redovisa felaktigt så att företaget istället redovisade ett bättre resultat än vad ett resultat baserat på bokföringslagen hade gett. De tror vi kan leda till att företagare som tidigare har gjort rätt känner att även de måste fuska i redovisningen för att överleva. Allt detta anser vi leder till att samhället får in mindre skatteintäkter eftersom många företag hade redovisat felaktig skattekostnad och betalat in mindre skatt till Skatteverket. Detta tror vi kan resultera i att kommuner inte kan spendera lika mycket pengar på exempelvis skolan. På grund av att de inte kommer att ha lika mycket skatteintäkter eftersom företag betalar in mindre skatt till Skatteverket. Vi anser att skolan inte har tillräckligt mycket resurser i dagens läge och om då skolan skulle få ännu mindre pengar att röra sig med, så tror vi att det skulle kunna ge svenska samhället katastrofala följder. För att uppnå bra välfärd i ett land så anser vi att skolan behöver uppnå vissa mål och det tror inte vi att svenska skolan kommer att göra med mindre resurser. Sedan tror vi även att det kommer att bli ett samhällsproblem om människor arbetar svart. Människor som inte betalar skatt får inte samma ersättning om de till exempel är sjuka. De får heller inte lika mycket pensionspengar som arbetar och skattar för sina pengar. När de sedan blir pensionärer så kommer de inte ha lika mycket pengar som andra och det tror vi kommer att bli ett problem.

Om många företag inte följer bokföringslagen så kommer inte redovisningen att vara tillförlitlig och då inte användbar när regeringen, riksdagen och Riksbanken skall ta sina politiska beslut angående ekonomi. Detta tror vi gör det till att det blir svårare för de tre myndigheterna att ta de bästa besluten på grund av att de får en felaktig bild av ekonomin om alla företag hade redovisat olika. Besluten påverkar i princip alla i samhället på ett eller annat sätt och det gör att vi givetvis tycker att det är viktigt att rätt beslut tas. Vi har en uppfattning om att många i samhället är kritiska mot dessa myndigheter och om de kommer att ta sämre beslut kommer de få ännu mer kritik. Detta anser vi är på grund av att det riktats en hel del kritik kring exempelvis arbetslösheten mot riksdagen, skulle då inte ekonomin skötas så tror vi att detta skulle resultera i att samhället blivit rasande. Vi tycker det är väldigt viktigt att ett samhälle vågar lita på så viktiga myndigheter och om det inte gör de kan de skapa fientlighet mot dessa och det är inte bra för samhället.

Redovisning används även av många andra intressenter som underlag till ekonomiska beslut. Exempelvis så kommer kreditgivare att ha svårare att bedöma om ett företag ska få låna pengar eller ej. Det tror vi kan leda till att färre företag kommer att få låna pengar för att de inte har en tillförlitlig redovisning. Vi anser att ett företag måste göra investeringar i sin verksamhet och har uppfattningen av att många företag behöver låna pengar för att kunna göra en investering, därav tror vi att det är otroligt viktigt att företagen följer lagar så som bokföringslagen. Detta på grund av att det visar deras verkliga soliditet och därmed kan bankerna lita på

företagen. Om de då inte skulle få låna pengar tror vi att företag inte kommer kunna nå sina fulla potential och det anser vi är en väldigt negativ följd.

Genom att granska bokföringslagen så anser vi att vi fått en bild av att den är grunden i hela redovisningen. Om företag inte hade gjort rätt från början anser vi att allting hade fallerat oavsett övriga lagar som finns inom redovisningen. Vi tror inte att de övriga lagarna hade spelat någon roll om inte grunden hade funnits där och därmed är bokföringslagen såpass viktig för alla led inom redovisningen.

## 7. Slutsats

*I detta avsnitt presenteras vår slutsats och vår forskningsfråga igen som vi sedan besvarar så att du som läsare får en tydlig bild av vad vi kommit fram till under vår undersökning.*

Varför är det viktigt att bokföringslagen finns?

- Vad hade hänt om den inte fanns, hur hade det påverkat företagen och samhället?

Vår slutsats kring detta arbete är att bokföringslagen har en stor betydelse både för redovisningen och samhället. Vi har kommit fram till att bokföringslagen lägger grunden för all redovisning och att det är mycket som hade fallerat om den inte fanns. I företagssynpunkt är bokföringslagen en viktigt lag, det är en lag som gör skillnad och en lag som verkligen behövs i företagsvärlden. Detta på grund av att den ger vägledning till att bokföra rätt och lagen tar upp den grundliga fakta som ett företag behöver. Genom Bokföringsnämndens expertis kommer lagen till sin rätt och det blir enklare för företagen att följa lagen och bokföra rätt.

Bokföringsnämndens arbete är lika viktigt som lagen då lagar kan vara svårtolkade. Det sparar tid och förmodligen är deras arbete även brottsförebyggande. Men att det ändå sker fler ekobrott än vad Ekobrottsmyndigheten upptäcker och att det på grund av det som människor i samhället inte tycker att det är så allvarligt med ekobrott, alltså vi tror de får fast för få personer för ekobrott. När det kommer till hur bokföringslagen påverkar samhället så anser vi att den har en stor betydelse just på grund av den grund som lagen enligt oss utgör. Om företagen inte hade använt sig av korrekt redovisning så tror inte vi att de kommer få låna pengar från banker, de kommer resultera i slutändan att skatteintäkterna minskar och därmed skulle det påverka Sveriges välfärd.

Så för att svara på vår forskningsfråga så har vi kommit fram till att det är viktigt att bokföringslagen finns för att den är en stor grund inom redovisning. Om den inte hade funnits så hade detta påverkat samhället mycket negativt på grund av att det hade blivit mer ekobrott, svårare att satsa pengar i aktier, svårare att investera i bolag, svårare för företagen att låna pengar och i slutändan hade det även påverkat skatteintäkterna i Sverige.

### **7.1 Reflektion över studiens genomförande**

Under studiens gång kom vi fram till att det fanns i princip inga vetenskapliga artiklar som vi kunde använda oss utav. De medförde att vi inte hade möjlighet att ha den breda grund med stöd från tidigare forskning som vi egentligen skulle velat ha. Dock tycker vi att de källor vi har använt oss utav gav oss ett bra underlag ändå och vi anser att vår studie är tillförlitlig. Detta på grund av att vi har fördjupat oss i en svensk lag och vi har fått en utökad kunskap kring lagen och grundat vår slutsats i Bokföringsnämnden tolkningar samt att respondenterna till våra intervjuer arbetar inom branscher som berörs av lagen.

## ***7.2 Förslag till fortsatta studier***

Hade vi haft mer tid så hade vi gått djupare in på ämnet och även valt ut fler respondenter. Vi hade även utvecklat våra intervjufrågor på ett sätt som gjort att vi kunde gå djupare in på ämnet. Alltså skulle man kunna studera vidare kring hur bokföringslagen påverkar samhället. Men man skulle även kunna studera hur bokföringslagen har kommit till och vad den skiljer sig från andra lagar och utveckla varför den är viktig. Men till nästa studie väljer vi att inrikta oss på något mer internationellt som IFRS/IASB och hur det regelverket påverkar samhället eller företagen. Detta för att få mer tillgång till vetenskapliga artiklar och teori som gör att vi kan fördjupa oss på ett mer vetenskapligt sätt mot vad man kan när man studerar en svensk lag.

## 8. Referenser

Alvesalo, Anne., Thoms, Steve. (2001). Can economic crime control be sustained? The Case of Finland. [Elektronisk]. Innovation: The european Journal of social sciences. Mars 2001, vol 14. Issue 1 p35-p53. 19p. 1 Diagram, 3 Graphs. Tillgänglig: Academic Search Elite. [2014-05-22].

Bokföringsnämnden (u.å). Frågor och svar - arkivering. [Elektronisk]. Stockholm. Tillgänglig: <http://www.bfn.se/fragor/fragor-arkivering.aspx#arkiv1> [2014-04-24].

Bokföringsnämnden (2013). BFNAR 2013:2. [Elektronisk]. Stockholm. Tillgänglig: <http://www.bfn.se/redovisning/RAD/allmanna-070101.aspx> [2014-05-14].

Bokföringsnämnden (u.å). Redovisningsrådet. [Elektronisk]. Stockholm. Tillgänglig: <http://www.bfn.se/REDOVISNING/RAD/bfnar13-2-grund.pdf> [2014-05-]

Bokföringsnämnden (2014). Uttalanden om tillämpning av s.k inkuranstrappa. [Elektronisk]. Stockholm. Tillgänglig: <http://www.bfn.se/redovisning/NYUTT/utt-inkuranstrappa.aspx> [2014-04-27].

Collin, Yrjo Sven-Olof., Tagesson, Torbjörn., Andersson, Anette., Cato, Joosefin., Hansson, Karin. (2009). Explaining in municipal choice of accounting standards in municipal corporations: Positive accounting theory and institutional theory as competitive or concurrent theories. [Elektronisk]. Critical perspectives on accounting. Vol. 20:2, p 141-147. Tillgänglig: Scencedirect [2014-05-08].

E-conomic (2002-2014). Balansräkning. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.e-conomic.se/bokforingsprogram/ordlista/balansrakning> [2014-05-15].

E-conomic (2002-2014). Brutet räkenskapsår. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.e-conomic.se/bokforingsprogram/ordlista/rakenskapsar> [2014-05-15].

E-conomic (2002-2014). Redovisningskonsult. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.e-conomic.se/bokforingsprogram/ordlista/redovisningskonsult> [2014-04-15].

E-conomic (2002-2014). Verifikationer. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.e-conomic.se/bokforingsprogram/ordlista/verifikation> [2014-05-09].

Ekobrottsmyndigheten (2014). Om svart arbete. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.ekobrott.se/fragor-och-svar>



Investopedia (2014). Kapitalallokeringen. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<http://www.investopedia.se/lexikon/k/kapitalallokering/>

Johansson, Christer, Johansson, Rolf, Marton, Jan & Pautsch, Gunvor (2013). Extern redovisning. Fjärde upplagan. Stockholm: Bonniers utbildning.

Karnov (u.å). NJA 2005 s 252. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<http://juridik.karnovgroup.se.ezproxy.server.hv.se/document/499208/1?frt=Bokföringslagen&productkey%5B1%5D%5B%5D=162-1-2005&rank=3&versid=162-1-2005> [2014-04-25].

Lagen.nu (u.å). Bokföringsbrott. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<https://lagen.nu/begrepp/Bokföringsbrott> [2014-04-24].

Lagen.nu (u.å). NJA 2008 s.697. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<https://lagen.nu/dom/nja/2008s697> [2014-04-24].

Lagen.nu (u.å). RH 2009:94. [Elektronisk]. Tillgänglig: <https://lagen.nu/dom/rh/2009:94> [2014-04-24].

Nationalencyklopedin (2014). Intressent. [ Elektronisk ]. Tillgänglig:  
<http://www.ne.se/intressent>. [2014-04-15].

Notisum (u.å). Bokföringslag. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19991078.HTM> [2014-05-09].

Skatteverket (2014). Om oss. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<http://www.skatteverket.se/omoss/omskatteverket.4.65fc817e1077c25b832800015922.html>

Westermark, Christer (2012). Bokföringslagen, revisionslagen och revisorlagen : samt normer för hållbarhetsredovisning. Tredje upplagan. Norstedts Juridik AB.

Årsredovisning (u.å). Årsredovisningslagen. [Elektronisk]. Tillgänglig:  
<http://www.arsredovisning.se/services/arsredovisningslagen/> [2014-05-09].

# BILAGA 1 - Intervjufrågor

Intervjufrågor till Peter Broman och Peter Erixzon.

- På vilket sätt påverkas du av bokföringslagen i ditt yrke?
- Hur håller Ni er uppdaterade om vad som gäller i bokföringslagen?
- Vad skulle kunna hända om Ni inte följer den?
- Vad tror du skulle hända om ett företag inte använde sig av lagar, regler och praxis inom redovisning?
- Om du fick välja en lag, regel eller praxis som du fick ta bort, vilken skulle det vara och varför?

Intervjufrågor till Johan Östholm

- På vilket sätt påverkas du av bokföringslagen i ditt yrke?
- Hur skulle Ni på skatteverket påverkas om människor inte följde bokföringslagen?
- Hur kan samhället påverkas om lagen inte följs?

Intervjufrågor till Henrik Lundin.

- Hur tror du att samhället hade påverkats om företag inte behöver följa bokföringslagen?
- Vad är det vanligaste brottet som Ni möter i ert arbete?
- Vad tror Ni det beror på att just det brottet är vanligast? Är det svårt att tyda lagen?
- Anser Ni att Bokföringsnämndens arbete gjort att brotten mot bokföringslagen minskat?